

je gorski greben, na katerega vzhodni strani ždi vasica Čebine, kjer je bil v noči med 17. in 18. aprilom 1937 ustanovni kongres KP Slovenije. Torej je na dan našega pohoda od tega dogodka, ki so ga včasih tako kovali v zvezde, minilo natanko 56 let. Prebivalstvo teh krajev je množično podpiralo NOB, večina se je vanjo tudi aktivno vključila.

RAZGLED Z MRZLICE

Od tu do Mrzlice smo hodili več kot dve uri. Ampak splačalo se je! Že sam planinski dom na Mrzlici je vredno videti. Prva planinska postojanka je bila tukaj že leta 1899, nov, večji dom je sezidala Trboveljska podružnica SPD leta 1931. Kočo in dom so partizani požgali leta 1942, 1946. leta je PD Trbovlje požgani dom nadomestilo z zasilnim, 1949. leta pa so odprli še depandanso. Leta 1963 so zgradili nov, velik planinski dom, ki ima elektriko, vodo, centralno kurjavo in vse drugo udobje. Kljub cesti, ki ga povezuje z dolino, pa kartice, oddane v domu, romajo do naslovnika več kot 14 dni. Vendar imajo tam dobro kurjo obaro in zelo prijazno oskrbnico, ki odtehta vse drugo.

Z vrha Mrzlice tik nad planinskim domom je čudovit razgled na vse strani. Sledil je obvezen fotografski posnetek, droben hipec, iztrgan pozabi časa. Če s pogledom drsiš od juga proti zahodu, zajameš hrbet Pohorja, Plešivca, Golte, Peco, Raduho, greben Savinjskih Alp, levo od njih Julijske Alpe, daleč na jugu se pne Snežnik, v smeri proti vzhodu se raztezajo Gorjanci, Bohor, Lisca. V neposredni bližini so Kum, Kopitnik, Gozdnik. Plošča z vrisanimi smerni in imeni gora je za vsakega planinca krasen pripomoček.

Vrnili smo se na Podmejo, kjer nas je že čakal avtobus in nekaj pohodnikov, ki so zaključili pohod brez Mrzlice. Peljali smo se skozi Trbovlje, središče »črnega revirja« z okrog 18 000 prebivalci. Naš vodič Marjan nam je povedal mnogo zanimivega o okoliških krajih in o tamkajšnjih prebivalcih, o »knapih« in njihovih značajskih posebnostih. Dobro jih pozna, saj je tam preživel svoja otroška in mladostna leta. Rudarsko območje je nastalo po odkritju pre-

mogovnika leta 1805. Stara rudarska naselja so se danes umaknila novemu, sodobnemu mestu. Poleg rudnika so tu še termoelektrarna, STT, cementarna, rudarska industrija, tovarna pohištva. Južni del mesta je tipično rudarsko industrijski, osrednji je trgovsko poslovni, severni del pa predstavljajo stanovanjska naselja.

KAJ JE SREČA

Po krajšem postanku v Litiji smo bili doma dvajset čez dvajseto. Ravno toliko, da sva z možem zamudila koncert naše godbe na pihala, ki so ga imeli tisto soboto. Bilo je prepozno za kakršnokoli preoblačenje in umivanje, zato so naju zložili kar pred osnovno šolo v Lescah in tako sva s planinskimi čevlji in z nahrbtniki šla poslušat pomladni koncert leške godbe. Šolska avla, prepolna obiskovalcev, je bila zatemnjena, le oder z glasbeniki je bil bleščeče razsvetljen. Tiho kot miške sva sedla čisto zadaj, a kljub temu sva bila deležna nekaterih začudenih pogledov.

Godbeniki so bili ravno sredi Kalmanovega valčka Kneginja čardaša. Z nahrbtnikom v naročju, s prepoteno srajco, s prahom dolgih poti na planinskih čevljih sva ob glasbi še enkrat podoživela ta dan s tisočeriimi odsevi sonca v duši.

Bila sem, čisto preprosto, srečna.

Letošnje pomladansko vreme na Kredarici

Pomladni meseci — v meteorološkem smislu delitve leta na letne čase — so marec, april in maj.

Temperaturni povpreček letošnje pomladi na Kredarici je znašal $-3,1^{\circ}$, dolgoletni pomladanski temperaturni povpreček pa znaša $-3,9^{\circ}$. Iz primerjave teh dveh podatkov zaključimo, da je bila letošnja pomlad na Kredarici pretopla. Skupno je v treh mesecih padlo 212 mm padavin. Normalne, to je dolgoletne pomladanske množine padavin pa znašajo 415 mm. Torej je letos na Kredarici padlo komaj 51 % normalne višine padavin. Padavine so padale v glavnem kot sneg, prvič pa je tamkaj deževalo 18. maja.

Podrobnosti po posameznih mesecih so naslednje:

Temperaturni povpreček marca je znašal $-7,9^{\circ}$. Bil je za $0,9^{\circ}$ pod dolgoletnim povprečkom. Marec je torej bil prehladen. Vendar pa je najvišja mesečna temperatura $7,6^{\circ}$, ki so jo izmerili 18. marca, za $0,1^{\circ}$ preseгла doslej najvišji marčni maksimum, odkar je na Kredarici meteorološka opazovalnica. Najnižja temperatura $-21,6^{\circ}$ je bila zabeležena 5. dne v mesecu. Absolutni marčni temperaturni minimum Kredarice znaša $-28,1^{\circ}$ (5. 3. 1971).

Kamniški Stari grad

Neko lepo spomladansko nedeljo se odločimo za krajši sprehod iz Kamnika na Stari grad. Pot je sicer kar precej strma in za nekatere predstavlja že kar precejšen napor. Tako prisopihamo že skoraj pod vrh, kjer stoji gostinski lokal, med razvaline nekdanjega gradu. Takrat pa se oglasi desetletna Nataša:

»Pa tok enga martranja za mal te grde le-pote!«

Franci Erzlin

Povpreček mesečne oblačnosti je znašal 5,7 desetine pokritosti neba, medtem ko znaša normalna marčna stopnja oblačnosti 6,3 desetine pokritosti neba (= dolgoletni povpreček obdobja 1956—85). Sončnih ur je tamkajšnji heliograf zabeležil 146, kar je 40% maksimalnega možnega trajanja sončnega sija v tem mesecu. Količina padavin je bila skromna. Skupno je padlo v osmih dneh samo 43 mm padavin, kar je komaj 36 % normalne marčne višine padavin. Snežna odeja je sicer ves mesec prekrivala Kredarico, vendar je njena maksimalna višina merila samo 165 cm (4. marca), kar je komaj slaba tretjina doslej znane maksimalne marčne višine snežne odeje (588 cm dne 31. marca 1977).

April je bil toplejši. Njegov mesečni temperaturni povpreček je znašal $-3,2^{\circ}$. Bil je za $1,4^{\circ}$ nad normalno vrednostjo ($-4,6^{\circ}$). Mesečne ekstremne temperature so znašale: maksimum $5,6^{\circ}$ dne 26. aprila in minimum $-10,4^{\circ}$ dne 5. aprila. Dosedanji absolutni temperaturni ekstremi Kredarice pa so: maksimum $9,9^{\circ}$ dne 23. aprila 1968 in minimum $-19,2^{\circ}$ dne 8. aprila 1956. Stopnja pokritosti neba, ki je znašala 7,1, je bila rahlo nad normalno vrednostjo, ki znaša 6,9 desetine pokritosti neba v aprilu.

Kljub občutno daljšemu dnevu je bilo število ur s sončnim sijem skromno. Heliograf je registriral le 149 ur sončnega sija, kar je samo 37 % možnega maksimalnega trajanja sončnega sija v tem mesecu. — Skupno je v 15 dneh padlo 65 mm padavin — izključno kot sneg —, kar je 45 % normalne aprilske množine padavin. Snežna odeja je ves mesec prekrivala pokrajino v tem višinskem pasu. Njena največja debelina je znašala samo 205 cm (14. aprila), kar je v primerjavi s 690 cm, ki so jih namerili 11. aprila 1977, slaba tretjina.

Majski temperaturni povpreček je kakšno leto še negativen, kakšno pa že pozitiven. Letošnji maj je bil topel. Njegov mesečni povpreček je znašal $1,8^{\circ}$. Bil je za celi dve stopinji nad normalno majsko vrednostjo ($-0,2^{\circ}$). Najvišja temperatura je znašala $10,4^{\circ}$, zabeležena je bila 27. maja. Dosedanji absolutni majski temperaturni maksimum Kredarice $14,0^{\circ}$ pa je bil izmerjen 29. maja 1967. — Najnižja mesečna temperatura $-3,2^{\circ}$ (2. maja) je močno odstopala od doslej znane najnižje mesečne temperature: $-15,8^{\circ}$ dne 7. maja 1957.

Tudi majski povpreček mesečne oblačnosti, ki je znašal 7,5 desetine pokritosti neba, je bil nad normalno vrednostjo, ki znaša 7 desetih pokritosti neba. Zaradi povečane stopnje oblačnosti je heliograf zabeležil samo 143 ur sončnega sija, kar je samo 31 % od maksimalnega možnega trajanja sončnega obsevanja v tem mesecu. Padavin je sicer bilo nekaj več, namerili so jih 104 mm, kar je 67 % normalne

majske množine padavin. V glavnem je samo snežilo. Prvi pomladanski dež pa so zabeležili 18. maja.

Snežna odeja, ki je ležala ves mesec, se je nekoliko stanjšala. Njena največja debelina je merila 170 cm (dne 9. in 10. maja), kar je v primerjavi s 630 cm debelo snežno plastjo, izmerjeno 6. maja 1979, zelo skromno.

Topla in razmeroma suha pomlad je bila zelo ugodna za pohode v gore. Pomanjkanje snega pa bomo občutili v poletju, ko bo primanjkovalo vode.

Dr. France Bernot

odmevi

Ob odkrivanju resnic

Vrneš se z neprijetne poti — kam drugam kot v zapuščen samotni dom. Poštar mi je nasul kar debelo preprogo časopisov in revij. Izbrskala sem — kaj drugega kot svoj priljubljen Planinski vestnik: za prijeten večer in mirno lahko noč. Glej, na naslovni strani ključavnice — njim velja moj pozdrav!

Ne želim in nočem ponavljati bridkih spoznanj ob odkrivanju resnic naših vrhunskih alpinistov. Kajti branju majskega PV je sledilo razmišljanje in razočaranje. Rotim vas: nekje za zaprtimi vrati naj frči perje na vse strani kot na kmečkem dvorišču, kjer sta se spoprijela domač in sosedov petelin. Osvajali ste najvišje vrhove in stene gorá in hkrati naša srca ter nam odkrivali svet nam nedosegljivih neoskrunjenih lepote. Ne jemljite nam, kar ste nam dali včeraj in kar je bogatilo naše življenje, prepolno gorja! Mar vsi drvimo v nepopisno sovraštvo? Premnogokrat so umazani besedni boji bolj boleči kot tisti pravi krvavi nedaleč od nas.

Kako me je samo prizadela novinarska struena ponižujoča kritika monografije Prlekija! Sleherno branje oziroma pisanje lahko raztrgamo in razceframo, če želimo. Vem le to, da so se Prleki želeli samo pridružiti praznovanju 100-letnice planinske organizacije. Ne z monografijo, ne z zbornikom, ampak s čisto ljubeznijo do naših slovenskih gora. Kdo neki bo preštel vse tiste planinske poti vrlih prleških planincev iz večno zelene Meškove doline in rahlo valovitih vinskih gričev, tja v naše gore! In njim sledi iz leta v leto v vse večjem številu naš najmlajši rod.

Nad štiri desetletja sva z življenjskim sopotnikom hodila v Bohinjski kot. Sleherna najina planinska pot v gore je ostala nepozabna.

Kadar sva bila utrujena, sva se potepala po bohinjskih vaseh. Koliko doživetij!

Naše nepozabne Urhove stare mame ni več. In nad tisto stezico za sv. Janezom se je sklanjala